

Informacja o adekwatności kapitałowej Fortis Banku Polska SA na dzień 31.12.2007 (Filar III)

Ustawa *Prawo bankowe* i jej akty wykonawcze nakładają na banki obowiązki w zakresie adekwatności kapitałowej, a więc utrzymania funduszy banku na poziomie adekwatnym do podejmowanego przezeń ryzyka, tak by zapewnić bezpieczeństwo gromadzonych w banku środków.

Ściślej, banki zobowiązane są utrzymać sumę swoich funduszy własnych i dodatkowych pozycji bilansu (dalej, kapitału krótkoterminowego) na poziomie, nie niższym niż wyższa z dwóch wartości:

- a) sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w prawie bankowym,
- b) oszacowanej przez bank kwoty, niezbędnej do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniającej przewidywany poziom ryzyka (dalej kapitału wewnętrznego)ⁱ.

W nocie 34.6.1. Roczego Sprawozdania Finansowego za 2007 rok Fortis Bank Polska prezentuje informacje dotyczące funduszy własnych, kapitału krótkoterminowego, kapitału wewnętrznego, minimalnych wymogów kapitałowych ciężących na FBP, w zakresie wymaganym przez ustawę *Prawo bankowe* i jego akty wykonawczeⁱⁱ.

Zgodnie z Polityką Informacyjną Banku w niniejszym dokumencie Bank ogłasza informacje na podstawie § 3 ust. 4 Uchwały nr 6/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r.

Do dnia 31 grudnia 2007 Bank korzystał z okresu przejściowego w obliczaniu łącznego wymogu kapitałowego zgodnie z § 14 Uchwały nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r.

W zakresie ilościowym ujawnione informacje oparte są na kalkulacjach zgodnych z przepisami obowiązującymi Bank w dniu 31 grudnia 2007 roku. Informacje jakościowe opublikowano zgodnie z zasadami przewidzianymi w Nowej Umowie Kapitałowej.

1. Fundusze własne

Pojęcie „fundusze własne” jest pojęciem szerszym niż „kapitały własne”. Zostało ono zdefiniowane przez ustawodawcę w rozdziale 10 prawa bankowego, zatytułowanym „Fundusze własne, kapitał wewnętrzny i gospodarka finansowa banków” oraz w odpowiednich przepisach uchwał w sprawie adekwatności kapitałowejⁱⁱⁱ i w sprawie funduszy własnych^{iv}.

FUNDUSZE WŁASNE = FUNDUSZE PODSTAWOWE + FUNDUSZE UZUPEŁNIAJĄCE

FUNDUSZE PODSTAWOWE = FUNDUSZE ZASADNICZE + POZYCJE DODATKOWE FUNDUSZY PODSTAWOWYCH - POZYCJE POMNIEJSZAJĄCE FUNDUSZE PODSTAWOWE

FUNDUSZE UZUPEŁNIAJĄCE = FUNDUSZ Z REWALUACJI RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH + ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE + FUNDUSZE TWORZONE ZE ŚRODKÓW WŁASNYCH LUB OBCYCH + PODPORZĄDKOWANE PAPIERY WARTOŚCIOWE + INNE POZYCJE – POMNIEJSZENIA FUNDUSZY UZUPEŁNIAJĄCYCH

Poszczególne składniki funduszy własnych Fortis Banku Polska S.A. na dzień 31.12.2007 zaprezentowano w poniższej tablicy:

(w tys. PLN)

Fundusze własne	1 380 519
Fundusze podstawowe	1 031 417
Fundusze zasadnicze, w tym:	877 946
kapitał zakładowy	503 135
kapitał zapasowy	308 656
kapitał rezerwowy	66 155
Pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, w tym:	203 484
fundusz ogólnego ryzyka	117 045
zysk w trakcie zatwierdzania/zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego	86 439
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe, w tym:	(38 098)
wartości niematerialne	(22 287)
strata w trakcie zatwierdzania/strata netto bieżącego okresu	(15 811)
Inne pomniejszenia funduszy podstawowych, w tym:	(11 915)
zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe, kredytowe, banki, zakłady ubezpieczeń	(9 097)
brakująca kwota rezerw celowych	0
niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	(2 818)
niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	0
Fundusze uzupełniające	349 102
zobowiązania podporządkowane	358 200
Inne pozycje funduszy uzupełniających, w tym:	0
niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży (60%)	
niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży (60%)	0
Pomniejszenia funduszy uzupełniających, w tym:	(9 098)
zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe, kredytowe, banki, zakłady ubezpieczeń	(9 098)
brakująca kwota rezerw celowych	0

2. Informacja o właściwościach i warunkach odnoszących się do wybranych składników funduszy własnych

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy powstał w wyniku wniesienia do spółki wkładów pieniężnych przez jej akcjonariuszy. Wysokość kapitału wpisana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym i nie może być zmieniona bez stosownej uchwały Walnego Zgromadzenia oraz w wpisu w KRS. Na dzień 31.12.2007 r. kapitał zakładowy Banku wynosił 503 135 tys. zł i podzielony był na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 złotych każda.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest z zysku. Wysokość stosownych odpisów na kapitał określa, zgodnie ze statutem Banku, Walne Zgromadzenie. Oprócz tego, na kapitał ten kierowana jest też premia emisyjna, w razie emisji akcji.

Ponieważ wysokość kapitału zapasowego przekracza jedną trzecią wysokości kapitału zakładowego, Bank nie jest związany normami KSH i statutu, które nakazują obowiązkowe przekazywanie 8% zysku na kapitał zapasowy.

Zgodnie ze statutem, kapitał przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych Banku.

Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy jest tworzony z zysku decyzją Walnego Zgromadzenia na wniosek Zarządu Banku. Zgodnie ze statutem kapitał rezerwowy przeznacza się na pokrycie szczególnych strat i wydatków.

Fundusz ogólnego ryzyka

Fundusz ogólnego ryzyka tworzony jest z zysku decyzją Walnego Zgromadzenia na wniosek Zarządu. Zgodnie ze statutem fundusz jest przeznaczony na pokrycie niezidentyfikowanych ryzyk działalności bankowej.

Zysk w trakcie zatwierdzania/zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego

Przez zysk w trakcie zatwierdzania FBP rozumie zysk roczny. Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego to zysk za każdy, krótszy niż rok obrotowy, okres sprawozdawczy. Warunkiem zaliczenia przez Bank zarówno jednego jak drugiego na poczet pozycji dodatkowych funduszy podstawowych jest zweryfikowanie zysku przez biegłego rewidenta.

Strata z lat ubiegłych

Strata z lat ubiegłych wyniosła na dzień 31.12.2007 15 811 tys. zł i wynikała ze zmian zasad rachunkowości.

Zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe, kredytowe, banki, zakłady ubezpieczeń

W pozycji zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe, kredytowe, banki, zakłady ubezpieczeń Fortis Bank Polska ujmuje inwestycję w Fortis Private Investment Polska SA, którego jest wyłącznym właścicielem.

Zaangażowania kapitałowe, zgodnie z obowiązującym prawem, pomniejszają w połowie, tj. w 50% zaangażowania, fundusze podstawowe, a w połowie fundusze uzupełniające. Jeżeli wielkość funduszy uzupełniających jest mniejsza niż przypadająca na nie część zaangażowania, różnica między tymi wartościami jest odejmowana od funduszy podstawowych.

Brakująca kwota rezerw celowych

Brakująca kwota rezerw celowych rozumiana jest jako różnica pomiędzy wymaganym przez MSSF poziomem odpisów na trwałą utratę wartości instrumentów finansowych a faktycznym poziomem tych odpisów w Banku. Brakująca kwota rezerw celowych pomniejsza w połowie, tj. w 50% swojej wartości, fundusze podstawowe, a w połowie fundusze uzupełniające. Jeżeli

wielkość funduszy uzupełniających jest mniejsza niż przypadająca na nie część brakującej kwoty rezerw, różnica między tymi wartościami jest odejmowana od funduszy podstawowych.

Niezrealizowane zyski/straty na instrumentach dostępnych do sprzedaży.

Zgodnie z MSSF niezrealizowane wyniki na instrumentach dostępnych do sprzedaży nie są rozpoznawane w rachunku wyników, lecz w kapitale. Zgodnie z Uchwałą Nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 w „innych pozycjach funduszy uzupełniających” uwzględnia się, zysk na instrumentach dostępnych do sprzedaży, lecz tylko do wysokości 60% jego wartości przed opodatkowaniem. Z drugiej strony, straty na tych instrumentach, Banki zobowiązane są ujmować w całości w „innych pomniejszeniach funduszy podstawowych”.

3. Kapitał krótkoterminowy

Zgodnie z § 5 ust. 4 Uchwały nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego Bank o znaczącej skali działalności handlowej w kalkulacji współczynnika wypłacalności może uwzględnić kapitał krótkoterminowy w kwocie nie przewyższającej sumy wymogów kapitałowych określonych w Uchwale.

Na dzień 31.12.2007 na kapitał krótkoterminowy w Fortis Banku Polska składały się następujące pozycje:

	W tys. PLN
Wynik rynkowy na portfelu handlowym	14 286
Strata na portfelu bankowym	0
Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek podporządkowanych	0
Wartości kapitału podmiotów zależnych	0
RAZEM KAPITAŁ KRÓTKOTERMINOWY	14 286

Wynik rynkowy na portfelu handlowym rozumiany jest jako zmiana wartości godziwej operacji zaliczonych do portfela handlowego, z uwzględnieniem kosztów finansowania operacji.

4. Suma funduszy własnych i kapitału krótkoterminowego

	W tys. PLN
Fundusze własne	1 380 519
Kapitał krótkoterminowy	14 286
RAZEM	1 394 805

5. Metoda stosowana do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego

Z tytułu prowadzonej działalności Fortis Bank Polska S.A. analizuje pod kątem istotności następujące ryzyka:

- Ryzyko Płynności
- Ryzyko Kredytowe,
- Ryzyko Stopy Procentowej w księdze bankowej,
- Ryzyko Stopy Procentowej w księdze handlowej,
- Ryzyko Walutowe,
- Ryzyko Operacyjne,
- Ryzyko Biznesowe.

Ryzyko płynności i ryzyko kredytowe zawsze są uznawane przez Bank jako istotne. Istotność pozostałych ryzyk każdorazowo podlega ocenie.

W celu wyznaczenia całkowitego kapitału wewnętrznego Bank określa wartości kapitału wewnętrznego na następujące ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, stopy procentowej w księdze handlowej, walutowe, operacyjne i biznesowe. Całkowity kapitał wewnętrzny jest szacowany z zastosowaniem macierzy korelacji pozwalającej uwzględnić efekt dywersyfikacji pomiędzy ryzykami.

Pomiar ryzyka kredytowego na potrzeby procesu oceny kapitału wewnętrznego odbywa się z zastosowaniem konceptu credit VaR przy wykorzystaniu parametrów ryzyka takich jak LGD, PD, EAD. Wykorzystując tą metodologię i uwzględniając dywersyfikację pomiędzy liniami biznesowymi Bank kalkuluje straty nieoczekiwane. Straty nieoczekiwane są następnie przekształcane z zastosowaniem mnożnika kapitałowego w kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego.

Ryzyko rynkowe obejmuje takie podkategorie jak: ryzyko ALM zawierające ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe. Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego za pomocą miary VaR i przy założeniu rocznego terminu utrzymania pozycji oraz poziomu ufności w wysokości 99,97%.

Na potrzeby wyliczenia kapitału wewnętrznego na pokrycie strat oczekiwanych oraz nieoczekiwanych związanych z ryzykiem operacyjnym Bank stosuje metodykę opartą o metodę podstawowego wskaźnika (BIA). W założeniu Banku, przedmiotowy wskaźnik wyliczany jest zgodnie z podejściem określonym w Uchwale KNB nr 1/2007, Załącznik nr 14, Część II „Metoda podstawowego wskaźnika”. W celu wyliczenia straty nieoczekiwanej Bank przemnaża wymóg kapitałowy wyliczony zgodnie z metodą BIA przez ustalony ekspercko wskaźnik.

Bank wylicza kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka biznesowego, w skład którego wchodzi ryzyko strategiczne, ryzyko utraty reputacji oraz zidentyfikowane przez Bank ryzyko integracji z Dominet Bank SA,. Ocena ryzyka biznesowego jest dokonywana w odniesieniu do zdefiniowanych rodzajów zdarzeń i według dwóch mierników: poziomu potencjalnych strat oraz poziomu istotności.

6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego

W związku z korzystaniem z okresu przejściowego wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został obliczony metodą standardową na podstawie Załącznika 21 do Uchwały nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego.

Struktura aktywów i zobowiązań pozabilansowych według wag ryzyka na 31 grudnia 2007		
	Wartość /w tys. zł/	Wartość ważona ryzykiem /w tys. zł/
Aktywa		
Aktywa o wadze ryzyka 0%	1 934 697	0
Aktywa o wadze ryzyka 20%	310 837	62 167
Aktywa o wadze ryzyka 50%	42 605	21 302
Aktywa o wadze ryzyka 100%	10 953 069	10 953 069
Aktywa o wadze ryzyka 1250%	-	-
Zobowiązania pozabilansowe		
Zobowiązania pozabilansowe o wadze ryzyka produktu 0%	3 133 515	0
Zobowiązania pozabilansowe o wadze ryzyka produktu 20%	0	0

Zobowiązania pozabilansowe o wadze ryzyka produktu 50%	1 472 830	680 914
Zobowiązania pozabilansowe o wadze ryzyka produktu 100%	171	171
Zobowiązania pozabilansowe o wadze ryzyka produktu 1250%	-	-
Transakcje pozabilansowe w portfelu bankowym	3 388 442	9 070

7. Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych kategorii ryzyka

Na dzień 31.12.2007 roku minimalne wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych ryzyk kształtowały się następująco:

KATEGORIA RYZYKA	WYMÓG (w tys. PLN)
Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	938 135
Razem łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego	5 707
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego	
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów	
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych	
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnie cen instrumentów dłużnych	
- łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	5 707
Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia - dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta	8 579
Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	
Łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	
Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego (*)	66 947
RAZEM	952 421

(*) W związku ze stosowaniem przez Fortis Bank Polska okresu przejściowego całkowity wymóg kapitałowy na dzień 31.12.2007 r. został pomniejszony o pełną wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

8. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego, oddzielnie dla każdej z zastosowanych metod

Kalkulacja wymogu kapitałowego przez Fortis Bank Polska na dzień 31.12.2007 przebiegała zgodnie z Metodą Podstawowego Wskaźnika (**Basic Indicator Approach - BIA**)

Zgodnie z metodą BIA, wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest równy iloczynowi średniej wartości wymogu z okresu trzech ostatnich lat i stałej procentowej wysokości (oznaczonej jako współczynnik alfa) dodatniego rocznego dochodu brutto.

Wartość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2007 zaprezentowano w tablicy poniżej.

KATEGORIA RYZYKA	WYMÓG (w tys. PLN)
Ryzyko operacyjne zgodnie z metodą BIA	66 947
RAZEM	66 947

9. Współczynnik wypłacalności Banku.

Współczynnik wypłacalności Fortis Bank Polska oblicza się w procentach jako pomnożony przez 100 ułamek, którego:

- licznikiem jest wartość funduszy własnych powiększona, o kapitał krótkoterminowy
- mianownikiem jest pomnożony przez 12,5 całkowity wymóg kapitałowy

STAN NA 31 GRUDNIA 2007 R.	(w tys. PLN)
Wartość funduszy własnych powiększona o kapitał krótkoterminowy	1 394 805
Całkowity wymóg kapitałowy	952 421
Współczynnik wypłacalności	11,72%

ⁱ Por.art.128 ust.1 pkt2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. „Prawo bankowe” (tekst jednolity w Dz.U. z roku 2002, Nr 72, poz.665 z późn.zm.).

ⁱⁱ Por. art.111a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. „Prawo bankowe” (tekst jednolity w Dz.U. z roku 2002, Nr 72, poz.665 z późn.zm.) i par.3 ust.4 uchwały nr 6/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegającej ogłaszaniu (Dziennik Urzędowy NBP z roku 2007 nr 3 poz. 8)

ⁱⁱⁱ Uchwała nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączanych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności i umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposobu korzystania z ocen, nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania (Dziennik Urzędowy NBP z roku 2007 nr 2 poz. 3).

^{iv} Uchwała nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007r. w sprawie pomniejszeń funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszeń funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku; oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych (Dziennik Urzędowy NBP z roku 2007 nr 3 poz. 4).